

Econometer 1^e kwartaal 2022

Economische groei 1^e kwartaal geremd door lockdown

De economische groei in het 1^e kwartaal 2022 ten opzichte van het 4^e kwartaal 2021 was zeer beperkt. De economie groeide slechts 0,4%¹. Hier speelde vooral de lockdown, die aan het begin van het jaar nog gold, een belangrijke rol. Pas vanaf 26 januari gingen de meeste sectoren weer (gedeeltelijk) open.

De Nederlandse economie groeide met name door de gestegen consumptie van huishoudens. Doordat winkels, cafés, bioscopen etc. weer open gingen, gaven huishoudens meer uit aan horeca, cultuur & recreatie, kleding en wooninrichting². Naast de consumptie van huishoudens droegen ook het handelssaldo en de investeringspositief bij aan de economische groei. De overheidsconsumptie had in tegenstelling tot het voorgaande kwartaal juist een negatieve invloed.

Ten opzichte van het 1^e kwartaal 2021 is de Nederlandse economie met 6,7% gegroeid. De jaar-op-jaar groei is vooral toe te schrijven aan de consumptie door huishoudens, het handelssaldo en de overheidsconsumptie³. De bedrijfstak die het meest groeide was de cultuur, sport & recreatiesector. Deze groeide met liefst 53,3% ten opzichte van een jaar eerder. Deze enorme groei komt met name doordat deze sector het jaar ervoor nog vrijwel volledig op slot zat.

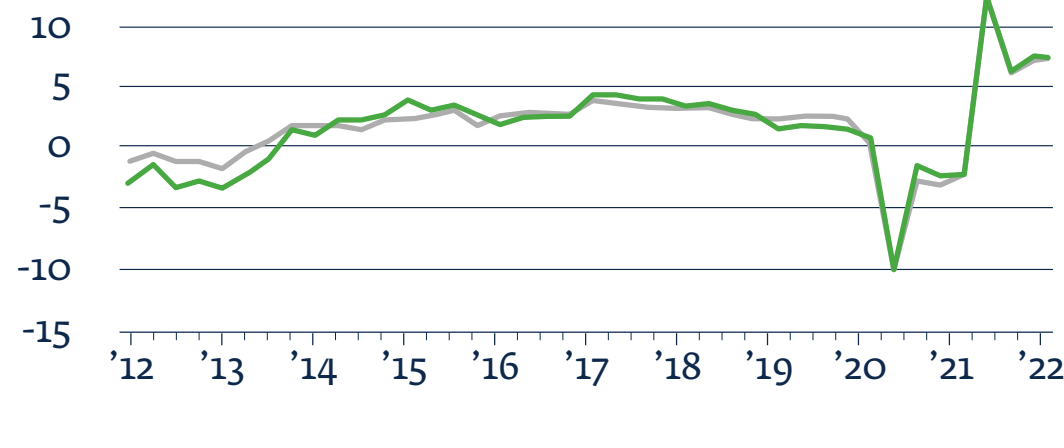
- ¹ Economie groeit met 0,4 procent in eerste kwartaal 2022 (cbs.nl)
- ² Economie in 1e kwartaal 2022 even groot als in voorgaand kwartaal (cbs.nl)
- ³ Economie groeit met 0,4 procent in eerste kwartaal 2022 (cbs.nl)

Gelderland
Nederland

Economische groei

%-groei van het BBP ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder

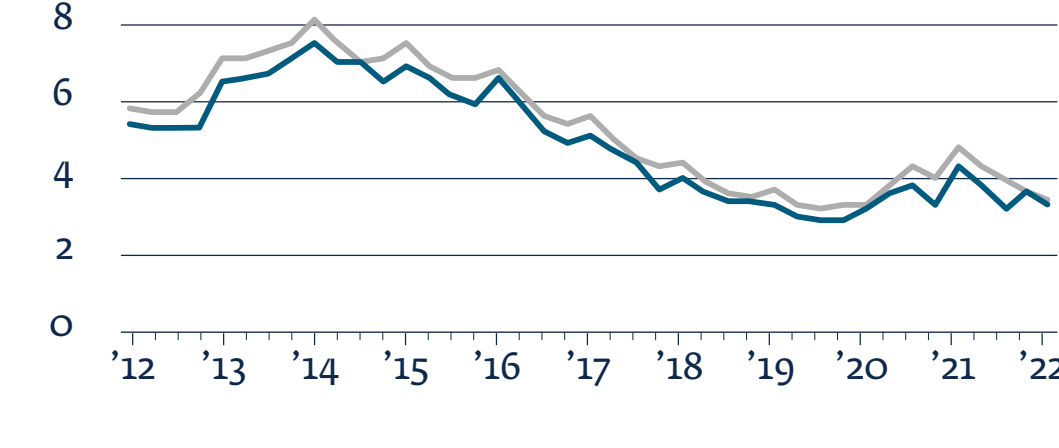
Bron: CBS

Werkloosheidspercentage

Werkloosheid in % van de beroepsbevolking kwartaalcijfers

Bron: CBS/BEO

Spanning op de arbeidsmarkt neemt toe in het 1^e kwartaal 2022

De werkloosheid daalde in het 1^e kwartaal van 2022 in zowel Nederland als Gelderland. In Nederland daalde de werkloosheid van 3,7% naar 3,6% en in Gelderland daalde deze van 3,8% naar 3,4%⁴. Hierdoor ligt de werkloosheid in Gelderland weer onder het landelijk gemiddelde.

Bij de spanningsindicator van het UWV werd een nieuw record bereikt. Voor het eerst ging de spanningsindicator over de grens van 'zeer krappe' arbeidsmarkt. In totaal was er in 19 van de 35 arbeidsmarktregio's in Nederland sprake van een zeer krappe arbeidsmarkt. Opvallend is dat alle 6 arbeidsmarktregio's van Gelderland bij deze groep horen⁵. Het UWV classificeert in totaal 92 beroepsgroepen en bij 88 daarvan was er sprake van een krappe of zeer krappe arbeidsmarkt⁶. De spanning op de arbeidsmarkt is dus voelbaar in de hele economie, zowel regionaal als sectoraal.

De bruto arbeidsparticipatie, het aandeel van de werkzame en werkloze beroepsbevolking in de bevolking (15-74), steeg in Nederland van 73,9% naar 74,1%. In Gelderland was deze stijging sterker, namelijk van 74,2% naar 74,9%. Bijna 3 op de 4 mensen van 15-74 jaar in Gelderland valt nu dus onder de werkzame of werkloze beroepsbevolking.

Mede door deze stijging nam ook de beroepsbevolking in Nederland en Gelderland in het 1^e kwartaal 2022 toe. Naast de stijgende participatiegraad, groeide ook de bevolking in het 1^e kwartaal 2022 waardoor de beroepsbevolking gestaag toeneemt. Hier speelt mee dat mensen die zich voorheen niet actief aanboden op de arbeidsmarkt, in deze krappe arbeidsmarkt eerder geneigd zijn om zichzelf aan te bieden op de arbeidsmarkt. Zodra zij naar werk zoeken behoren zij immers ook tot de beroepsbevolking

Ook in de groei van het aantal openstaande vacatures is de krapte op de arbeidsmarkt duidelijk terug te zien, sinds het 1^e kwartaal 2021 is er sprake van een sterk stijgende lijn. In het 1e kwartaal van 2022 werd deze stijgende lijn voortgezet. De stijging gold zowel voor Nederland als Gelderland, waarbij het aantal openstaande vacatures in Nederland relatief gezien iets sterker toenam. De toename van het aantal openstaande vacatures gold voor alle beroepsniveaus en beroepsklassen.

- ⁴ Vanwege een methodewijziging bij het CBS is het niet mogelijk de cijfers vanaf 2021 met de periode daarvoor te vergelijken.
- ⁵ Dashboard Spanningsindicator (werk.nl)
- ⁶ Arbeidsmarkt in Nederland voor het eerst zeer krap | UWV | Over UWV

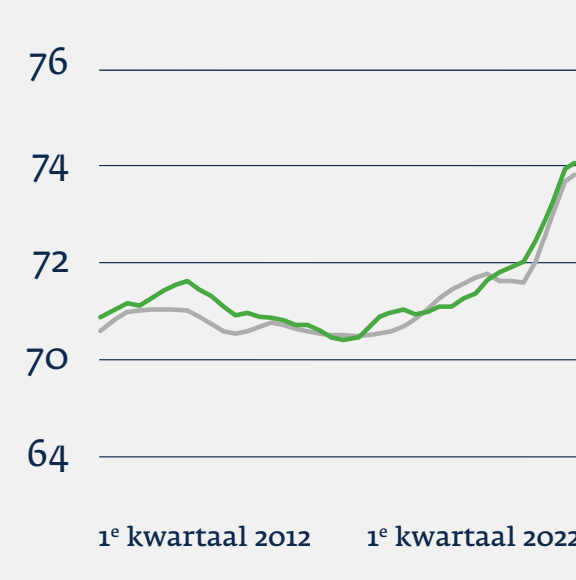
Bij deze getallen en percentages wordt er gebruik gemaakt van een voortschrijdend 12maandsgemiddelde.

Gebruikte bronnen: zie grafiekjes, trendstijling Bureau Economisch Onderzoek, provincie Gelderland

Gelderland
Nederland

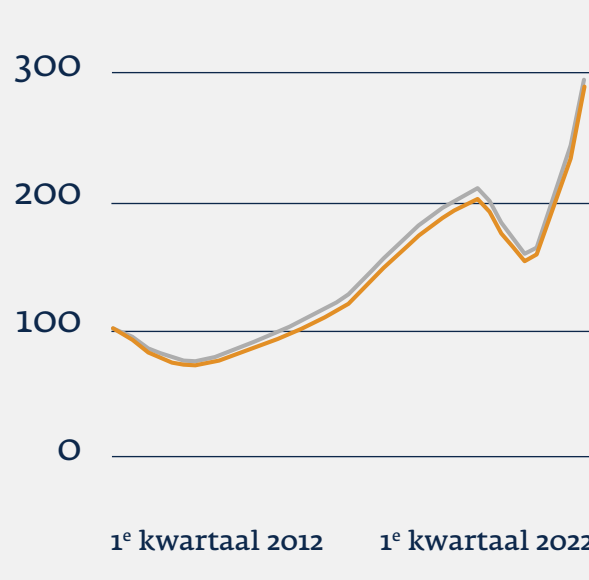
Bruto arbeidsparticipatie

Het aandeel van de (werkzame en werkloze) beroepsbevolking in de bevolking (15-74)

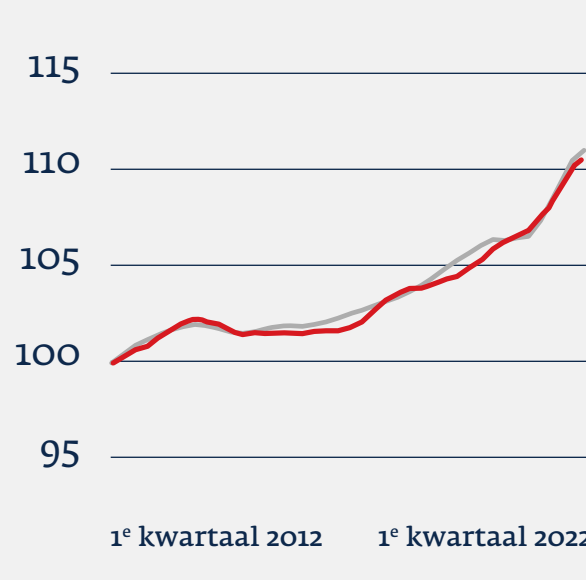
Openstaande vacatures

per kwartaal 2012 = 100

Beroepsbevolking

werkzame en nietwerkzame bevolking (15-75)

Kleine toename aantal faillissementen in het 1^e kwartaal 2022

Net als in het 4^e kwartaal 2021 steeg het aantal faillissementen in het 1^e kwartaal 2022 licht. Hier speelden meerdere factoren een rol zoals het verzetten van zittingsdagen, bij een aantal bedrijven werden meerdere juridische onderdelen failliet verklaard en mogelijk ook een gebrek aan financiële middelen om het belastinguitstel, dat veel bedrijven in tijden van de coronacrisis hadden aangevraagd, te kunnen voldoen⁷. Ondanks deze stijging is het aantal faillissementen in historisch perspectief nog altijd opvallend laag.

In het 1^e kwartaal 2022 was het saldo van industriebedrijven die aangaven dat hun omzet was gegroeid positief. Dit betekent dat er meer industriebedrijven waren die een groei van hun omzet zagen dan industriebedrijven die hun omzet zagen dalen. Ruim 1 op de 4 industriebedrijven zag hun omzet groeien, terwijl iets minder dan 1/5⁸ van de industriebedrijven hun omzet zag dalen. Voor iets meer dan de helft van de bedrijven bleef hun omzet gelijk⁸.

Ook het aantal overnachtingen in logiesaccommodaties nam wederom toe in het 1^e kwartaal van 2022. Voor Nederland als geheel was deze stijging relatief gezien sterker dan voor Gelderland. De stijging was in tegenstelling tot de afgelopen kwartalen wel beperkt. Dit is met name toe te schrijven aan de lockdownmaatregelen die aan het eind van het 4^e kwartaal 2021 in werking traden en die ook aan het begin van het 1^e kwartaal 2022 nog golden.

Bij deze getallen en percentages wordt er gebruik gemaakt van een voortschrijdend 12maandsgemiddelde.

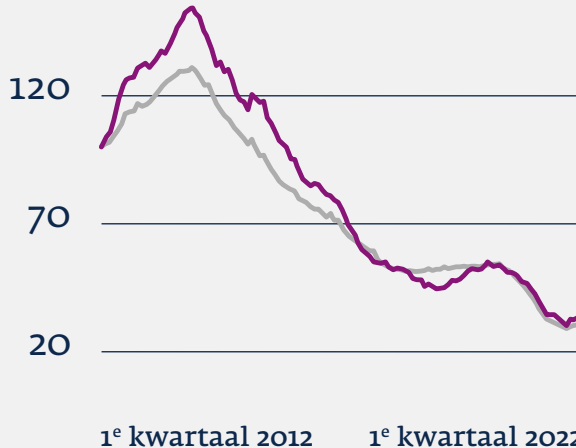
Gebruikte bronnen: zie grafiekjes, trendstijling Bureau Economisch Onderzoek, provincie Gelderland

Gelderland
Nederland

Faillissementen

Indexcijfer, jaargemiddelde 2012 = 100

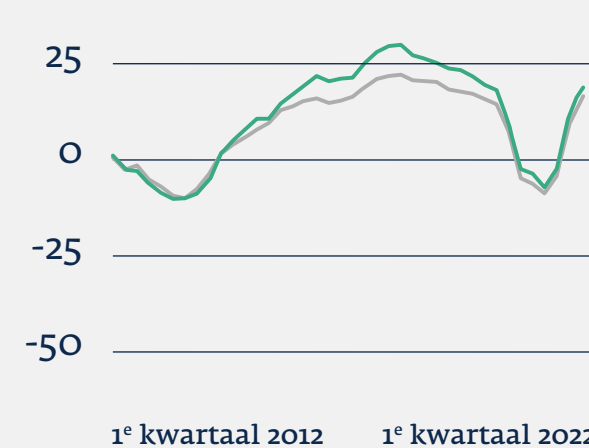
Bron: CBS

Industrie

Saldo % bedrijven met omzetgroei

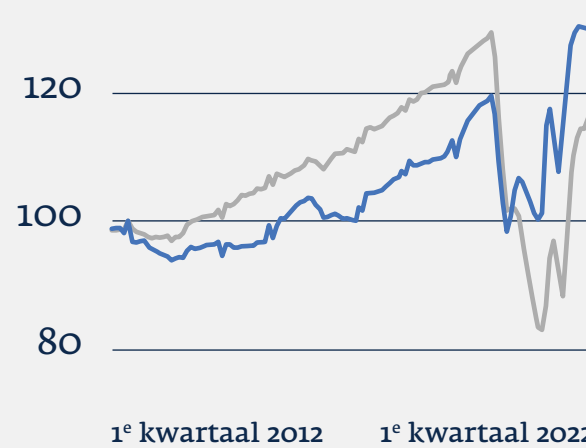
Bron: CBS

Overnachtingen R&T

Indexcijfer, jaargemiddelde 2012 = 100

Bron: CBS

Woningverkoop blijft dalen, huizenprijzen blijven stijgen

Het aantal verkochte woningen per kwartaal blijft dalen. Met name in maart was het aantal verkochte woningen een stuk lager dan een jaar eerder. Deze dalende trend is zichtbaar in de cijfers voor zowel Gelderland als voor Nederland als geheel. Ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder werden er ongeveer 30% minder huizen verkocht. Deze daling komt door een afname in het aantal transacties voor bestaande koopwoningen. Het aantal transacties voor nieuwbouwwoningen nam in het 1^e kwartaal 2022 namelijk licht toe (+1,7%)⁹. De woningprijzen blijven ook in het 1^e kwartaal 2022 nog altijd stijgen. In tegenstelling tot het 4^e kwartaal 2021 lag de gemiddelde verkoopprijs in Gelderland weer onder het Nederlands gemiddelde.

⁹ Stijging Nederlandse huizenprijzen in top vier Europese Unie (cbs.nl)

Bij deze getallen en percentages wordt er gebruik gemaakt van een voortschrijdend 12maandsgemiddelde.

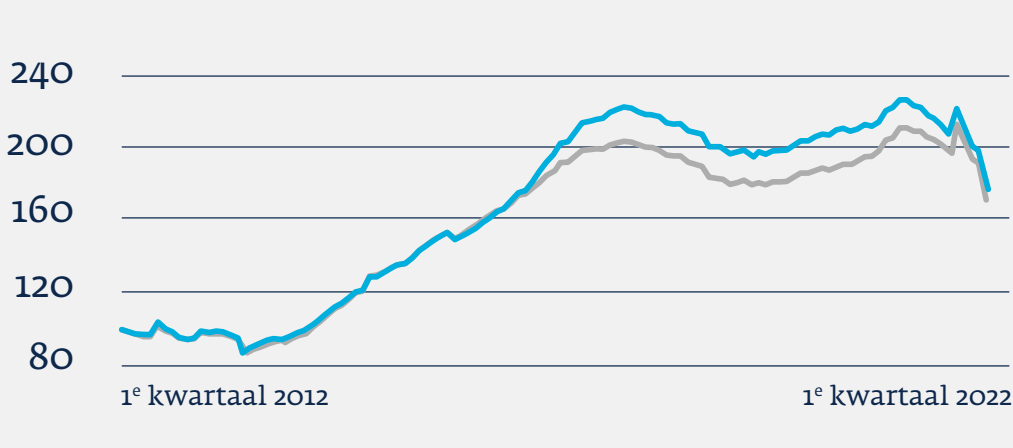
Gebruikte bronnen: zie grafiekjes, trendstijling Bureau Economisch Onderzoek, provincie Gelderland

Gelderland
Nederland

Woningverkoop

Indexcijfer, jaargemiddelde 2012 = 100

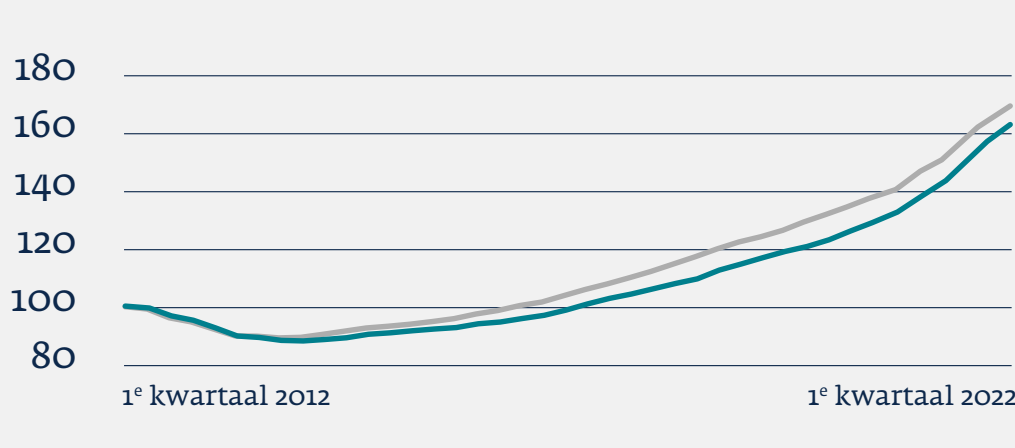
Bron: Kadaster

Woningprijzen

Indexcijfer, jaargemiddelde 2012 = 100

Bron: Kadaster

Nieuwe lockdown zorgt wederom voor daling vertrouwen

De dalende lijn van zowel het consumentenvertrouwen als het producentenvertrouwen zette zich door in het 1^e kwartaal 2022. In het begin van het 1^e kwartaal was dit nog met name te wijten aan de lockdownmaatregelen, maar door de versoepeling eind januari daalde het vertrouwen in februari niet verder. In maart speelde echter voor het eerst de oorlog in Oekraïne mee waardoor het vertrouwen flink verder daalde¹⁰. Zowel het consumentenvertrouwen als het producentenvertrouwen was in het 1^e 2022 kwartaal negatief. Dit betekent dat men vaker negatief dan positief reageerde over zaken als de eigen financiële situatie of economische ontwikkelingen.

Het consumentenvertrouwen lag in Gelderland met een saldo¹¹ van -29 iets minder laag dan het Nederlands gemiddelde van -31. Ten opzichte van het vorige kwartaal was men negatiever over bijvoorbeeld het doen van grote aankopen en de economische situatie van Nederland. Ook bij het producentenvertrouwen waren de verschillen tussen Gelderland (-9,7) en Nederland (-10,3) beperkt.

¹⁰ Consumentenvertrouwen daalt opnieuw (cbs.nl)

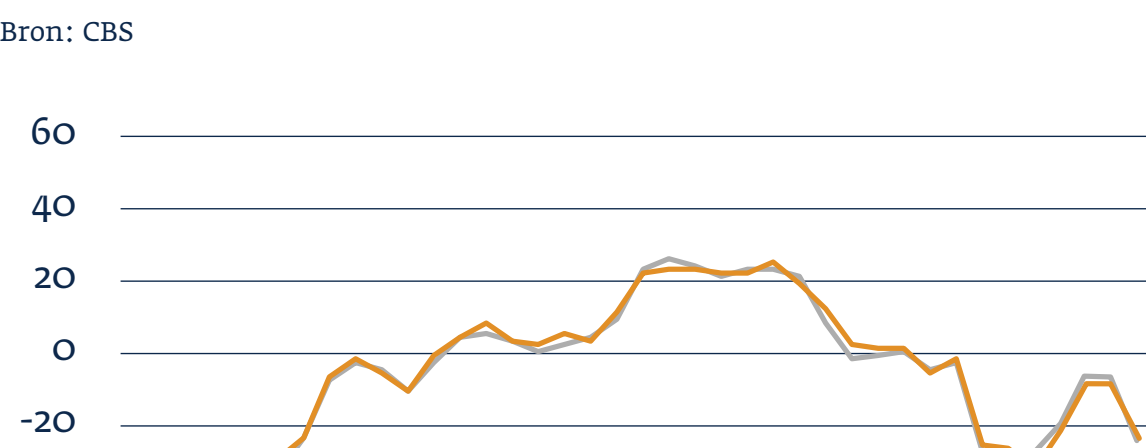
¹¹ Per saldo betekent dat het percentage negatieve antwoorden wordt afgetrokken van het percentage positieve antwoorden. Als 20% van de consumenten positief is, en 10% negatief dan is het saldo dus +10%.

Gelderland
Nederland

Consumentenvertrouwen

Saldo van positieve en negatieve antwoorden (uitgedrukt in %), kwartaalcijfers

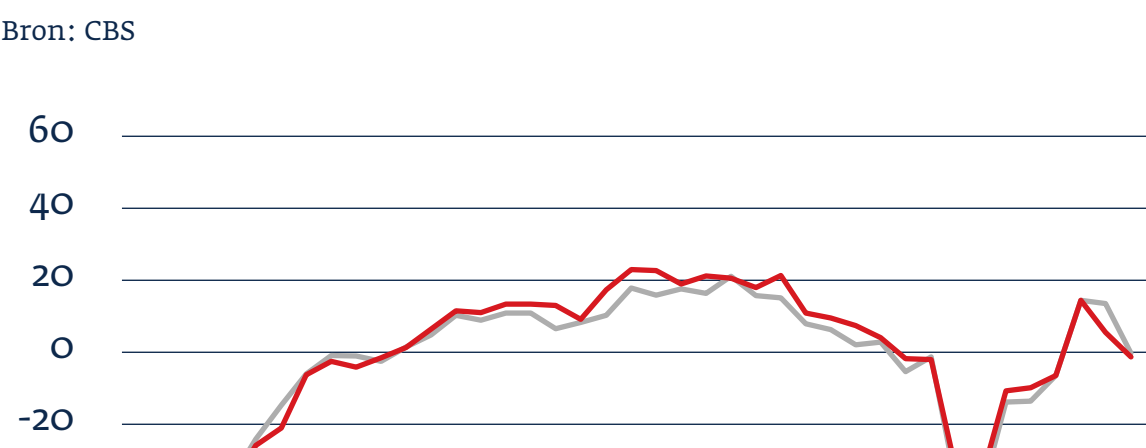
Bron: CBS

Producentenvertrouwen

Saldo van positieve en negatieve antwoorden (uitgedrukt in %), kwartaalcijfers

Bron: CBS

Het ondernemersvertrouwen laat sinds het begin van de coronacrisis flinke schommelingen zien. Met name de sectoren die het hardst geraakt worden door de lockdownmaatregelen schommelen zeer sterk. Door de afbouw van de maatregelen gedurende het 1^e kwartaal steeg vooral het ondernemersvertrouwen bij de horecaondernemers enorm¹². Uit de Conjunctuur Enquête Nederland (COEN) blijkt dat de stemming onder ondernemers in Gelderland en Overijssel is verslechterd. In de overige 10 provincies is de stemming juist verbeterd. Ondanks deze verbetering zijn de ondernemers gemiddeld gezien nog altijd negatief gestemd over het economisch klimaat en de ontwikkeling van de winstgevendheid. Over de (buitenlandse) omzet, de investeringen en personeelssterkte zijn de ondernemers wel positief gestemd. Ook de Gelderse ondernemers zijn hierover positief gestemd, in het geval van de (buitenlandse) omzet zelfs positiever dan het landelijke gemiddelde.

Het positieve sentiment over de personeelssterkte is opvallend te noemen. Per saldo verwacht ongeveer 23% van de ondernemers meer personeel aan te nemen, terwijl 34% van de ondernemers het personeelstekort als grootste belemmering ziet. Ondanks de tekorten zijn ondernemers er dus toch van overtuigd dat zij nieuw personeel weten te vinden.

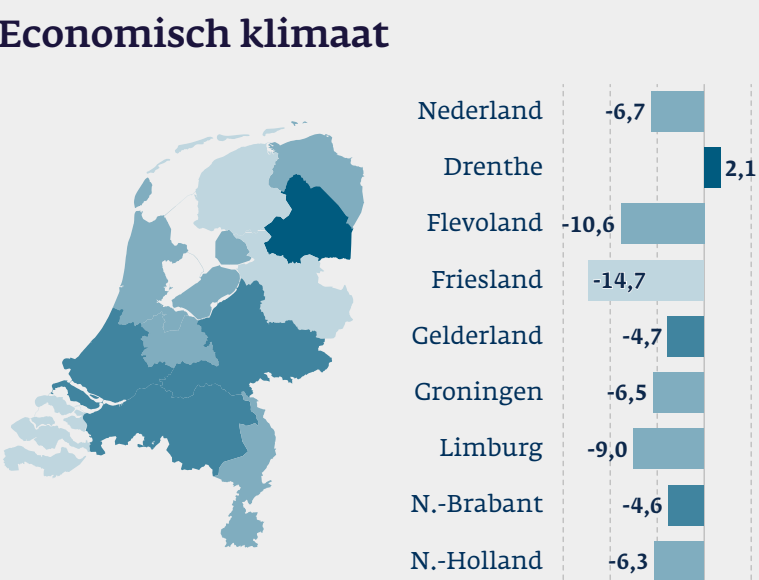
¹² Conjunctuurenquête Nederland tweede kwartaal 2022 (kvk.nl)

Conjunctuurenquête Nederland

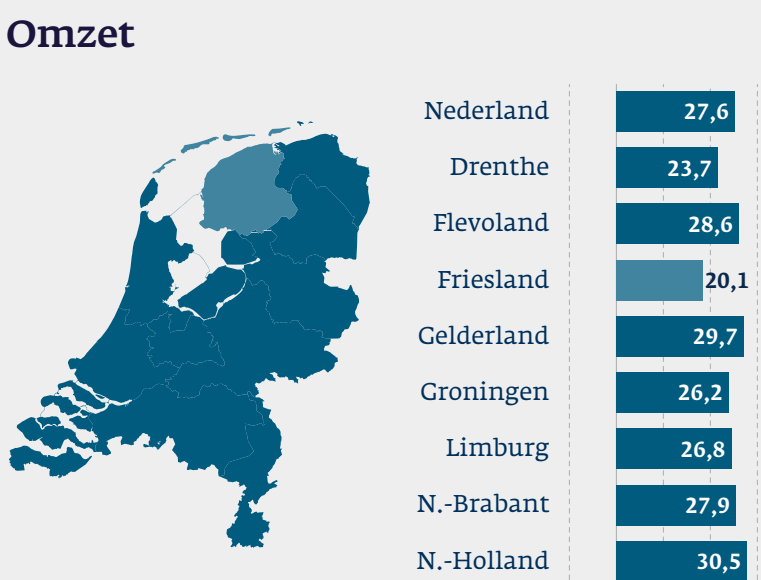
Begin 1^e kwartaal 2022.

Hoe donkerder de kleur, hoe optimistischer het bedrijfsleven. Voor meer informatie zie: [COEN begin 2^e kwartaal 2022](#)

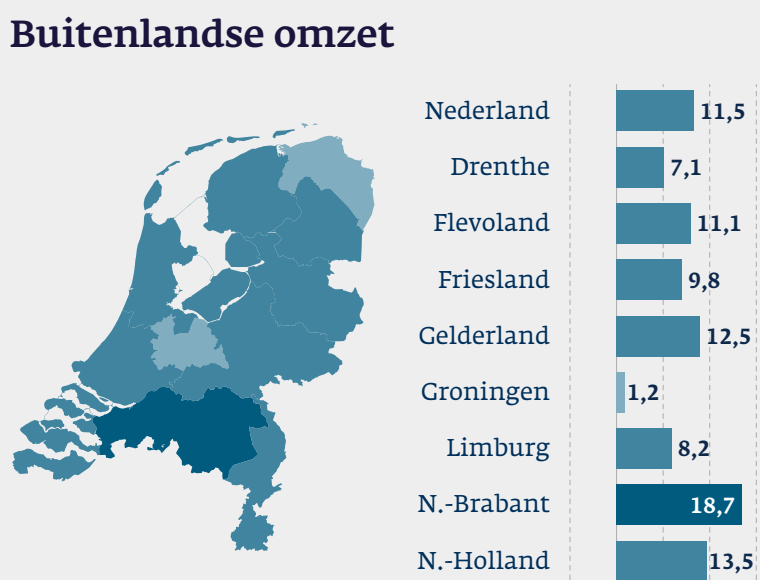
Economisch klimaat

Omzet

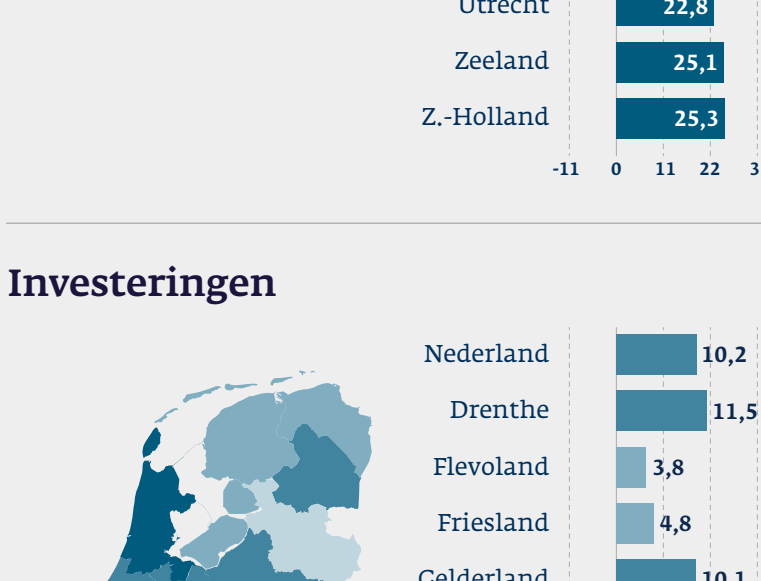
Buitenlandse omzet

Personeelssterkte

Investeringen

Ontwikkeling winstgevendheid Q1

Meer informatie: Bureau Economisch Onderzoek, Provincie Gelderland